

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28-10.

**GAZETA MAGHIARILOR
 DIN BANAT**

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. **D. VARNAY ELEMÉR**

Chamberlain ellenjavaslatokat fog tenni

**Olasz lapok reménytelennek látják a helyzetet
 A Times a háboru meghosszabbítása ellen**

Londonból jelentik: Chamberlain a szokásos heti nyilatkozatát a háborúról esütörtökön teszi meg. Ez valószínűleg azt jelenti, hogy a Hitlernek adandó válasza csak akkor válik ismertté.

A római Messagero londoni jelentése szerint Chamberlain miniszterelnök Anglia visszautasítását úgy közli majd, hogy a béke eshetősége fennmaradjon. Ezért valószínű, hogy az angol miniszterelnök beszédében ellenjavaslatokat fog tenni.

Ezek az ellenjavaslatok olyan területeket fognak felelelni, amelyekben lehetetlen lesz a meg-egyeződés Németország és Anglia között. A jelentések szerint Chamberlain azt fogja kérni, hogy Hitler vonja vissza csapatait Csehországból, Morvaországból, Lengyelországból és Ausztriából.

Az angol álláspont az, hogy Hitlernek be kell bizonyítania határozott jószándékait, mielőtt a tárgyalások megindulnak.

Bár az olasz külpolitikai körökben tegnap olyan kijelentéseket tettek, hogy ami eddig Franciaországban és Angliában történt, azt nem lehet válasznak, vagy állásfoglalásnak tekinteni, a ma reggeli olasz sajtó teljesen reménytelennek tartja a helyzetet

és úgy véli, hogy az angol kormány még tárgyalási alapul sem fogadja el a német békejavaslatokat. (Dunaposta.)

„A győzelem ára: Európa pusztulása”

Londonból jelentik: A Times nyílt levelet közöl, amely hangoztatja, hogy Angliának életérdeke a békés kereskedelmi forgalom lebonyolítása. Minthogy Anglia nem tartotta szükségesnek a Szovjetunióval szembeállítani a lengyelországi bevonulás miatt, most már lehetetlenség azt állítani, hogy Anglia Lengyelország helyreállításáért küzd. Eltekintve attól, hogy a régi határok helyreállítására

már nincs is lehetőség, ha Anglia célja a béke helyreállítása, akkor ezt a háborút a semlegesek véleményére való tekintettel nem szabad egyetlen nappal nem meghosszabbítani, ha nem feltétlenül szükséges.

A nemzeti szocialista Németország elpusztítása a keresztény Európa elpusztítása árán nagyon sovány győzelem lenne.

Nem egységes az angol sajtó álláspontja

Rómából jelentik: A Stefani úgynökség jelenti: Megbízható helyről nyert pontos értesülések szerint az angol kormány szerdán fog válaszolni Hitler békeajánlatára. Az angol sajtóban megoszlik a vélemény a békejavaslatot illetően és ennek megfelelő hangnemben írják a javaslatról. A legtöbb angol lap borulással ítéli meg a helyzet várható alakulását. Az angol lapok általában azt hangoztatják, hogy

Hitler kancellár békeajánlatának nincsen reális alapja

és úgy látják, hogy az angol kormány válasza elutasító lesz annak dacára, hogy az angol kormány a francia kormánnyal és a dominiumokkal egyetértésben hozza meg határozatát. (Rador.)

A Szovjet hivatalos lapja szerint nem indokolt a világnézetli háboru

Moszkvából jelentik: A TASS hírszolgálati iroda közli az Izvesztija vezércikkét. A vezércikkiről, miután megállapítja, hogy a lengyelországi háború már hetekkel ezelőtt befejeződött, azt írja, hogy a háború nyugaton egyrészt Anglia és Franciaország, másrészt pedig Németország között folytatódik, Lengyelország visszaállításának ürügyével.

Ennek az államnak visszaállítása viszont lehetetlen és a háború folytatása szükségtelen.

NEHEZEN ÉRTHETŐEK A BALTI ESEMÉNYEK

Londonból jelentik: A Reuter úgynökség jelenti: Az orosz-német egyezményben leszögezett megállapodások ellenére még semmi olyan közös akció nem kezdődött, amely a háború befejezésére irányulna. Németország és a Szovjet között sok tisztázatlan kérdés van még és

a Balti öbölben történő események nehezen érthetőek meg.

Nagy meglepetést keltett a három balti államban lakó német állampolgárok és német népcsoportoknak sürgős áttelepítése is. Szláv körökben megállapítják, hogy Oroszország befolyása ezekre az államokra napról-napra növekszik. (Rador.)

len, amely egyébként is súlyos károkat jelent valamennyi országra nézve. Az Izvesztija vezércikkirője a továbbiakban hangoztatja, hogy a világnézetli háború nem elfogadható álláspont, mivel ezek a háborúk egész nemzetek kiirtásához vezethetnek. Semilyen eszmei felfogás, amely az emberiség egyes csoportjainak berendezkedését irányítja, nem pusztítható el tűzzel és vassal. (Rador.)

AZ ELZASZI AUTONOMISTÁK MOZGOLÓDÁSA

A Havas úgynökség jelenti Párisból: Rosse és Sturmel autonomista képviselők letartóztatása nincsen összefüggésben a kommunista képviselők őrizetbevételével. A két autonomista képviselőt azért körözik, mert az állam biztonsága elleni összeesküvéssel vádolják őket. Már hónapok óta folyik a vizsgálat ellenük és gyanusakká váltak azáltal, mert igen gyakran utaztak Németországba és többször találkoztak Németország titkos úgynökeivel. Rosse az elzászi szövetség által kiadott autonomista Elsaser Kurirnak a főszerkesztője volt, Sturmelt viszont elzászi körökben franciaellenes magatartásáról ismerték. (Rador.)

INDIA RÉSZT AKAR Venni A HÁBORÚBAN

Bombayból jelentik: A pánindiai kongresszus 188 szavazattal 58 ellenében elfogadta azt a határozati javaslatot, amely

elítéli a nemzeti szocialista támadást. A határozatban felhívják az angol kormányt, hogy hajtsa végre háborús és békés terveit. A baloldali pártok és a szocialisták azon javaslatát, hogy India ne vegyen részt egy imperalista háborúban, nagy többséggel visszautasították. (Rador.)

SZLOVÁKIÁT AZ ANGOLOK „MEGSZALOTT TERÜLETNEK” TEKINTIK

Londonból jelentik: Buttler az alsóház hétfői ülésén kijelentette, hogy Anglia elismeri a szlovák konzul londoni működését, miután a szlovák köztársaság önálló államisága az angol kormány részéről elismert tény volt. Miután azonban a németek protektorátus gyakorolnak Szlovákia fölött, az angol kormány szeptember 18-án úgy határozott, hogy a szlovák köztársaságot ellenséges megszállás alatt levő területnek tekintik.

Buttler beszéde további során rámutatott arra, hogy a londoni szlovák konzul tiltakozott a német csapatok megszállása miatt és kijelentette, hogy az angol-francia célkitűzések teljesen fedik a szlovák nép célkitűzéseit. (Rador.)

Párisból jelentik: A Bonaparte-ucca egyik régi házában, ahol 1916-ban az akkori cseh-szlovák kormány hivatalos helyiségei voltak, Benes Eduard nagyszámu hallgatóság előtt beszédet tartott és többek között a következőket mondotta:

— Ismét Franciaország oldalán küzdünk, azokért a célokért, amelyek mindig szentek voltak előttünk, erkölcsi és emberi szempontból. Demokratikus és szabad köztársaságunk ismét fel fog támadni. (Rador.)

A SEMLEGESÉK SÉRELMEI

A Stefani úgynökség jelentése szerint a holland kormány tiltakozni fog Londonban az Anglia által foganatosított tengeri kereskedelmi rendszabályok ellen, amelyek a semleges államokat károsan érintik. A semleges államok hajói-ugyanis az angol rendszabályok következtében óriási kéréssel érkeznék rendeltetési helyükre. (Dunaposta.)

TANACSADÓ SZERV ROOSEVELT MELLETT

Newyorkból jelentik: A köztársasági párt egyik tagja javaslatot terjesztett elő a kongresszuson, hogy létesítsenek egy 13 tagból álló semleges bizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy a kongresszus elnapolása alatt a külpolitikai kérdésekben tanácsadóként szerepeljen Roosevelt elnöknek. (Radiopress.)

Washingtonból jelentik: A haditengerészeti minisztérium elrendelte, hogy a világháború befejezésével leszerelt 23 amerikai terpedőzót ismét helyezzék szolgálatba.

OSTROMÁLLAPOT EGYIPTOMBAN

Kairóból jelentik: Az illetékes parlamenti bizottság szótöbbséggel elfogadta azt a törvényjavaslatot, amellyel Egyiptomban elrendelik az ostrom-állapotot. (Rador.)

Hitler kancellár elszánt beszéde a Sportpalotában

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér a Sportpalotában ünnepélyes keretek között nyitotta meg az idei téli segélymozgalmat. A birodalmi vezér nagyobb beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— Ha áttekintjük szociális nevelésünk legutóbbi éveinek eredményeit, senki sem vitathatja, hogy a követett út eredményes volt. A sors most arra kényszerített bennünket, hogy a birodalom védelmében fegyvert fogjunk. Hála az egyedülálló katonai teljesítménynek és katonáink bátor hősiességének, néhány hét alatt levertük azt az országot, amely azt hitte, hogy arcátlanul fenyegetheti a német érdekeket. Nem tudom, mit hoz a jövő, de eggyel tisztában vagyunk.

A világ egyetlen hatalma sem tudja Németországot ismét térdre kényszeríteni. Nem fognak minket semmiféle harccal legyőzni, sem gazdaságilag megsemmisíteni, sem pe-

dig lelkileg megtörni. Semmi körülmények között nem érik el, hogy Németország bármiképpen is megadja magát. Kifejezésre juttattuk békekészségünket. Németországnak nincs semmi oka a háborúra nyugati ellenteleivel szemben. Ezek

nevetséges ürügyeket hoztak fel a háború megokolására.

Németország azonban el van szánva arra, hogy békejavaslatának elutasítása esetén felveszi a harcot és mindenképpen végigküzdi azt. A küzdelem hosszantartó voltának bejelentése nem farszthat el bennünket, még kevésbé tehet elkeseredetté. Mi előttünk népünk örök élete áll. Bármilyen sokáig tartson a harc, amíg felfogásainkat érvényre tudjuk juttatni, semmi sem rendít meg. Ellenkezőleg, amit a másik világ választ, azt meg is fogja kapni. (Dunaposta.)

Göring Olaszországba megy

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök szeptemberre tervezett nagy beszédét a közbejött események miatt nem tarthatja meg és ezt október közepén fogja elmondani, Milánóban.

A Stefani iroda feltűnést keltő híre szerint Göring vezértábornagy rövidesen Olaszországba utazik. Látogatásának pontos időpontját még nem tették közzé. (Dunaposta.)

Elkoboztak egy olasz lapot, mert dicsérte Vorosilovot

Rómából jelentik: A Mediterraneo című olasz folyóirat legutóbbi számában nagy dicséretet közölt Vorosilov tábornokról, az orosz hadügyi népbiztosról, akit Napoleonhoz hasonlí-

tott. Az egyik napilap emiatt heves támadást intézett a Mediterraneo ellen és a hatóságok most a folyóirat Vorosilov-számát elkobozták. (Dunaposta.)

Finnország behívja a tartalékosokat

A stockholmi finn követ tárgyal Moszkvában
Bizonytalanság az orosz-török szerződés körül
Vilna mégis a litvánoké lesz?

Helsinki-ből jelentik: Mialatt Paasakivi finn delegátus moszkvai meghívásra a Kremlben tárgyal, Finnországban tovább folyik a tartalékosok behívása. Finn politikai körökben kijelentik, hogy csak elővigyázatossági intézkedések történnének és remélik, hogy a moszkvai tárgyalások baráti megegyezésre fognak vezetni. A finn sajtó közli a svéd lapoknak azt a megállapítását, hogy Finnország veszélyeztetése fenyegetést jelent valamennyi északi állam számára. (Rador.)

A római Telegrafonak jelentik Helsinki-ből, hogy a finn kiküldöttek Moszkvába történt elutasításakor nagyszabású hazafias tüntetés zajlott le a finn fővárosban. Többször főnyi tömeg gyűlt össze, hogy üdvözlőjké a finn hivatalos küldöttséget diplomáciai útja alkalmából. A helsinki vasúti állomáson a búsúztatásnál a hatalmas tömeg „Erős várunk nekünk az Isten” című zsoltárt énekelte. (Radiopress.)

Finnország ellenáll a területi törekvéseknek

Helsinki-ből jelentik: A finn sajtófőnök a külföldi lap tudósítók előtt nyilatkozott. Kijelentette, hogy Finnország minden eszközzel meg fogja őrizni semlegességét. Ez úgy értendő, hogy minden kísérlet, amely el akarná tántorítani Finnországot a semlegességtől és minden lépésre, amely Finnországot gazdaságilag sértene és végül

minden területi követelésre fegyveres erővel fog az ország népe válaszolni.

Finnország semmiféle territoriális engedményre nem lesz hajlandó. Mivel az Aaland-szigetek Finnországhoz tartoznak,

a fegyveres ellenállás természetesen ebben a vonatkozásban is fennáll.

Ami Finnország kereskedelmi kapcsolatait illeti, itt is visszatartás minden oroszokos követelést. Mivel azonban az orosz-finn kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése elsősorban Finnország érde-

ke, ilyen tárgyalások elől nem fog Finnország elzárkózni. Egyébként

a finn haderőt készenlétebe helyezték.

Stockholmi jelentés szerint a svéd lapok rá-

mutatnak arra, hogy Oroszország nem kezelheti Baltikum módjára Finnországot. Az esetben, ha ezt tenné, úgy nemcsak az északi államok, hanem az egész világ, főleg Amerika tiltakozásával találkozónék.

A SVÉDEK IS FEGYVERBEN MARADNAK

Zürichből jelentik: Helsinki-ből érkezett jelentés szerint a finn határon állomásozó orosz haderő számát a külföldi lap tudósítók 30 hadosztályra becsülik. A finnországi fejleményeket ma egész Skandináviában a legnagyobb érdeklődéssel figyelik. A finn kormány a maga részéről elrendelte, hogy azok a kiképzett katonák, akiknek szolgálati idejük tegnap lejárt, a további intézkedésig maradjanak fegyverben. A svéd kormány is fegyverben tartja azokat, akiknek október 10-én kellett volna leszerelniük.

FINNORSZÁGBAN NINCSEN ÁLTALÁNOS MOZGOSÍTÁS

Helsinki-ből jelentik: Illetékes finn helyen a legerélyesebben

cáfolják azt a külföldi híresztelést, hogy Finnországban általános mozgósítást rendeltek el.

Jól értesült körökben tudni vélik, hogy a finn kormány tárgyalásokat kezdett a svéd kormánnyal. Főleg arról folytat eszmecsere-t a helsinki kormány a stockholmi, hogy milyen helyzet várható a moszkvai tárgyalások során.

A LETT KÜLÜGYMINISZTER TERMÉSZETESNEK TARTJA AZ OROSZ KÖVETÉLESEKET

A Német Távirati Iroda jelenti: Munters, lett-ország külügyminisztere az alanti nyilatkozatot tette a sajtó munkatársai előtt:

— Öt hét alatt melyreható változások történtek Európában. Ezeket a változásokat Kelet-Európában hajtották végre. Lengyelország megszűnt létezni, Németország és Oroszország, a két nagyhatalom között baráti viszony keletkezett. Ennek következtében új helyzet és új problémák adódtak a Balti államokban is, ahol bizonyos mértékben revízió alá kell venni a világháború befejezése után történeteket, mert a Balti államok és a vasáillesi szerződés nincsenek közvetlen összefüggésben egymással. A jelenlegi háborús helyzet nehézségeket okozott Oroszországnak a leningrádi kikötő tekintetében és ezért érthető a Szovjetnek az az erőfeszítése, amellyel a Balti tengerpart mentén nyugalmi helyzetet kíván teremteni. (Rador.)

A LETTORSZÁGI NÉMETEK FELHÍVÁSA

A Német Távirati Iroda jelenti: Abból az alkalmából, hogy Lettország a német népcsoport tagjait a birodalom területére szállítják, a lett németek kisebbségi csoportja az alanti felhívást tette közzé:

— A lakosságcsere-re vonatkozó nagyarányú intézkedések bennünket is érintenek és népcsoportunk elhagyja azt az országot, amelynek földjén 400 év óta él. Ránk most újabb köteletség vár, mert gyarmatosítanunk kell a keleten megszerzett német tartományokat. A népcsere a lett és német kormányok közötti megegyezés alapján történik. Reménységgel várjuk ezt a történelmi pillanatot és igyekezni fogunk méltóan bizonyulni a nagy feladatok elvégzésére. (Rador.)

ALÁÍRJÁK A LITVÁN-OROSZ EGYEZMÉNYT

Kaunasból jelentik: Arastikis, a litván haderő főparancsnoka, repülőgépen elutazott Moszkvába. Valószínű, hogy

még ma aláírják az egyezményt Litvánia és Szovjet-Oroszország között.

A litván politikai közvélemény türelmetlenül és izgalommal várja a moszkvai egyezményről érkező híreket. A moszkvai tanácskozások este 7 órákor kezdődnek a Kremlben. Litván hivatalos körökben nagyfokú tartózkodást tanúsítanak, de sejtetik, hogy

Vilna visszacsatolásának lehetősége megnövekedett.

Vidáman nézhát a jövőbe ha megnezi!

Robert YOUNG
Frank MORGAN
Florence RICE
Mary ASTOR

3EMBER A TÓBAN

METRO-Goldwyn-MAYER film

Legközelebbi sláger a

SCALA-ban

Litvánia elfogadta az orosz feltételeket

Kaunasból jelentik: A helyettes litván miniszterelnök és a litván hadsereg főparancsnoka kedden reggel kilőn repülőgépen Moszkvába utazott. A hétfőn folytatott tanácskozások során a litván kormány elhatározta, hogy az egyezményt a Szovjet-Oroszország által javasolt keretben megerősítik és elfogadják az orosz kormány által javasolt feltételeket. Kaunasban úgy tudják, hogy

Szovjet-Oroszország hajlandó a vilnai kerület egy részét átadni. Ennek a területnek 60.000 lakosa van és magában foglalja Vilna városát is. Úgy tudják különben Kaunasban, hogy az eszt és a lett kormányok már beleegyeztek abba, hogy a két ország területén orosz katonai támaszpontokat állítsanak fel.

Jólérsült litván körök megerősítik, hogy Litvánia tényleg megkapja Vilnát, azzal a feltétellel, hogy ott orosz helyőrséget tartanak fenn.

TÁRGYALÁS A NÉPCSERERŐL

Berlinből jelentik: A DNB a következő hivatalos jelentés közli: A német kormány tárgyalásokat kezdett az eszt és lett kormányokkal a Führer reichstagi beszédében hangzottak német kisebbségi lakosság áttelepítésére vonatkozólag. A megállapodás gondoskodni fog az áttelepített lakosság vagyoniának likvidálásáról és áttelepítéséről is. (Rador.)

SARACIOGLU HAZATÉR

Istanbulból jelentik: Ankarából érkezett jelentések szerint török politikai körökben továbbra is bizakodással várják Saracioglu moszkvai tárgyalásainak eredményét. Hivatalos helyen a legnagyobb tartózkodást tanúsítják, azonban az a benyomás uralkodik, hogy

Német repülőátmadások a Maginot vonalán

Még egy angol repülőgépanyahajó süllyedt el?

Párisból jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: A nyugati fronton hétfőn megéleltek a harci tevékenység. Csapatok támadásba mentek át. A harc a Mosel folyó és Saarbrücken között folyik, ahol a német csapatok nagy francia nyomásnak vannak kitéve. Megkülönböztetett jelentőségű a Saarlouis körül folyó küzdelem. A német előőrsőket a franciák gépfegyvertűllet fogadták és a franciák három repülőgéptámadást vertek vissza.

A repülőátmadásokat nagyobb légrajrok hajtották végre azzal a célkitűzéssel, hogy felderítsék a francia vonalakat. A támadásban levő német csapatoknak nem sikerült hadifoglyokat ejteni. A német támadásnak az volt a célja, hogy akciót provokáljon ki a francia hadsereg részéről és így megállapítható legyen a francia hadsereg célkitűzése. A legutóbbi 24 órában szakadó eső dacára tovább folyik a légi tevékenység. (Rador.)

TART AZ ELŐNYOMULÁS AZ ÉRDEKHATÁR FELE

A német véderőfőparancsnokság hivatalos jelentése a következő:

Keleten a német-orosz érdekhatar felé tartó előnyomulás folyamán elértük a kitűzött napi cé-

SCALA

Keddtől kezdődőleg a legédesebb és legbájosabb

Deanna Durbin
Herbert Marschal

Egy édes
kislány

Jöjjen és töltsön elegy kellemes estét!

1939
OKTÓBER
15-21

60%

BÉCSI NEMZETKÖZI MINTA-ÉS MŰSZAKI VÁSÁR

vasuti kedvezmény a német birodalmi vasútatokon
Ingyen német utlevélvizum.
Felvilágosítás és prospektus,
a tiszteletbeli vezérképviseletnél:

Bucuresti, Str. Caimatel 16. Telefon: 5.25.33, Oficial Turistic German, Bucuresti I, Calea Victoriei 114. Telefon 5.12.80 és az ország összes utazási irodáiban.

az új török-orosz egyezmény nem fogja befolyásolni a török-angol-francia kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

(Rador.)

Istanbulból jelentik: A Stefani ügynökség értesítése szerint a Kadessa nevű török hajó, amelyen Saracioglu török külügyminiszter Odesszáig utazott és amely még akkor visszaindult török vizekre, ismét Odesszába ment, hogy Saracioglu hazájába szállítsa. (Rador.)

GÖRING AJÁNDEKA VOROSILOVNAK

Moszkvából jelentik: A Havas ügynökség értesítése szerint Göring tábornagy ajándékképpen turistarepülőgépet küldött Vorosilov tábornagnak. A gépet von Brenner német repülővezéres vitte Moszkvába. (Rador.)

Nagy-Britannia blokádjának megtörésére, vagy pedig céljuk az Északi-tengeren és az Atlanti óceánon tartózkodó hajók üzemenyagának kiégésítése. (Rador.)

KÉNYSZERLESZÁLLÁS DÁN ÉS NORVÉG TERÜLETÉN

Berlinből jelentik: Egy német repülőgép hétfőn délután csekély magasságban áthaladt a dán Jüttland-félsziget felett. Később visszafelé repülve, a félszigeten kényszerleszállást végzett, ami után a pilóták felgyújtották a gépüket. Kijelentették, hogy az Északi-tengeren felderítést végeztek és miután benzinük elfogyott, azért pusztították el gépüket, hogy ne jusson idegen kézbe. A dán hatóságok a német gép személyzetét internálták.

Oslóból jelentik: Hétfőn reggel 9 órától déli 1 óráig ágyúörgést hallottak a norvég fővárosban a tenger felől. Később egy német repülőgép Flekkerfjord és Egersund között kényszerleszállást végzett Norvégia délnyugati partvidékén. (Rador.)

KÁPLÁRBÓL HADNAGY LETT EGY ANGOL REPÜLŐANYAHAJÓ ELSÜLLYESZTŐJE

Berlinből jelentik: Göring tábornagy Franke tizedest, aki egy repülőátmadás alkalmával egy angol repülőanyahajót elsüllyesztett, hadnaggyá léptette elő és közölte vele, hogy Hitler kancellár a vaskereszt első és másodosztályú rendjével tüntette ki. Franke előadása szerint a bomba ledobása után az angol repülőanyahajó fedélzetén sűrű füst keletkezett. A hajót kísérő hajórajt másnap ismét látta, de a repülőanyahajó nem volt felfedezhető. Kikötőt nem érhetet el az anyahajó és csak az a lehetőség áll fenn, hogy a bombatalálat következtében elsüllyedt. (Dunaposta.)

A déli órákban rendeznek légvédelmi tanfolyamot a kereskedők részére

A temesi kereskedelmi testületek szövetsége mindent elkövet, hogy a kereskedők részére a légvédelmi tanfolyamok látogatását minél könnyebbé tegye olyan értelemben, hogy az üzleti élet fennakadást ne szenvedjen. A szövetség tegnap délelőtt a kereskedelmi és iparkamrában való egyidejű közbenjárása mellett kérényt nyújtott be a polgármesteri hivatalhoz, amelyben a kereskedők részére külön légvédelmi tanfolyam megtartását javasolja és pedig

a városi hatóság által megjelölt valamelyik munkanapon a déli órákban 1—2 óra között, amikor az üzletek amugy is zárva vannak. Ez az időpont a legalkalmasabb volna az elméleti tanfolyam megtartására és a szövetség hivatozik többek között arra, hogy Temesvár területén 1751 magancég van, amelyeknek tulajdonosai az üzleti órák alatt boltjukat nem hagyhatják el. Utalt a kérényt arra is, hogy a kereskedelemnek áruelosztó és közszükségletet kielégítő rendeltetése van, amely szükségessé teszi a kereskedelmi tevékenység folytonosságát és

az üzleti élet megszakítása súlyos fennakadást jelenthet a fogyasztók igényeinek kielégítésében. Ránutatótt különösen arra, hogy a fűszer- és élelmiszerüzletek a délelőtti időben semmi körülmények között nem maradhatnak zárva. Ehhez az előterjesztéshez mindenben csatlakozott a kereskedelmi és iparkamara. Hír szerint a szombati nap jöhetne elősorban figyelembe.

A város légvédelmi szolgálata teljes megértéssel fogadta az előterjesztett javaslatot és a légvédelmi oktatók számának figyelembevételével a polgármesteri hivatal módot nyújt majd az indokolt kérelem teljesítésére.

Legújabb értesülésünk szerint a temesi kereskedelmi testületek szövetségének kérelmére a légvédelmi hivatal a kereskedők és alkalmazottak számára

a Capitol mozgófényképszínházban külön elméleti előadást engedélyezett

a légvédelmi tanfolyamra vonatkozólag, amelyen azonban az illető résztvevők családtagjai nem jelenhetnek meg, mivel ezeknek a polgári lakosság egyéb rétege számára rendezett légvédelmi előadásokon kell megjelenniük. A különleges előadás időpontját a szövetség a napokban hirtelileg fogja közölni.

A kereskedők és kereskedői alkalmazottak jelentkezése az engedélyezett fenti előadásra már a mai naptól kezdve a következőképpen történik: A szövetség Bulev. Ferdinand 2. szám I. emelet alatt lévő irodájában a hivatalos órák alatt, azaz hétköznap 9—1-ig és 4—6-ig, vagy személyesen, vagy két példányban benyújtott jegyzék alapján, amelyhez mellékelendők a tanfolyamon résztvevő kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak piros igazolványai. A jegyzékben az is megemlítendő, hogy az illető résztvevőnek milyen minősége van a cégénél. A szövetség felkéri az érdekelteket és kereskedőket, hogy bejelentéseiket minél hamarabb eszközöljék, hogy azokat a szövetségnek módjában álljon feldolgozni.

A jelentkezők 1 leu ellenében

a jelentkezés alkalmával azonnal megkapják a különleges igazolványt (Carnet)

és ezáltal egyben kötelezővé válik számukra, hogy a meghirdetendő különleges előadásokon meg is jelenjenek, amely alkalommal igazolványukat lepecsételik és aláírják.

Biztosíték nélkül Franciaország nem teszi le a fegyvert

Daladier nagy beszéde a francia háborús célokról

Párisból jelentik: Daladier francia miniszterelnök kedden este rádióbeszédet mondott, a melyben foglalkozott Hitler legutóbbi beszédével is és kifejtette a francia álláspontot Hitler békejavaslatával kapcsolatban.

Beszédében Daladier foglalkozott a háborús esélyekkel és többek között a következőket mondotta:

— Régi háborús igazság, hogy aki a tengereket uralja, az győz. Ezért ebből a háborúból Anglia és Franciaország kerül ki győztesen.

Daladier utalt arra, hogy a két birodalom ifjúságát a legjobb hadifelszereléssel veti ebbe a küzdelembe.

Megemlékezett a béketervekkel kapcsolatban a francia kommunista képviselők mozgalmáról is és azt hangsúlyozta, hogy ezek a kommunista képviselők rövid idő alatt teljesen megváltoztatták álláspontjukat.

— Nemrégiben — mondotta — a francia kommunista vezeték a Hitler elleni támadás szükségességét hangoztatták és kijelentették, hogy a Hitler elleni háborúban az első sorokban fognak harcolni. Elég volt azonban, hogy Oroszország megegyezzen a németekkel és ezek a kommunista vezetők már egy áruházzal egyenlő békét javasoltak.

— Vannak diktátorok, akik a kommunistákat véres terrorral semmisítik meg. Mi azonban csakhamar fogjuk összetéveszteni a francia munkásságot megvédő vezetőivel és felhívást intéztünk az összes franciák testvéri érzéséhez. Mi a mi földünkért, a mi otthonainkért harcolunk, hogy szabad lényekként élhessünk, méltóan a nyugateurópai civilizáció tradícióihoz.

Sem Franciaország, sem pedig Anglia nem indított ideológiai keresztes hadjáratot és nem veti hódítási vágy ebben a háborúban.

Ezt a háborút reánk kényszerítették azért, hogy Németország ki akarta terjeszteni uralmát egész Európára. Ki hiszi ma már el, hogy Németország ezt a háborút Danzigért, a korridorért, vagy a lengyelországi német kisebbségért indította meg. Németországnak az volt a szándéka, hogy vagy furfanggal a maga igájába hajtsa Lengyelországot, vagy pedig tüzzel és vassal megsemmisítse azt. Ausztria után Csehszlovákia következett és Csehszlovákia után

Skudier Antal báró

Háborusernagy, aki 1900-ban meghalt, még detében — elmulása előtt tizenkilenc esztendővel — szobrot kapott Temesvárott. A szobor a hála kifejezője volt azért a sok munkáért, amelyet Skudier évtizedeken keresztül Temesvár város rendezése és építése érdekében kifejtett. Es valljuk be: Skudier nem szolgált rá, hogy az 1918-as októberi forradalom, amely minden osztrák emlékmű elpusztítására törekedett, ledöntse a szobrot a talapzatáról abban a parkban, amelyet a megszüntetett táborsernagy létesített és amelyet még ma is a nevével neveznek.

A ledöntött szobor jelenleg a városi könyvtár — volt múzeumépület — udvarának egyik szögletében áll. Valaki hetek előtt talicskát támasztott a szobornak. Talán azt akarta mondani: ma mindenki dolgozik, dolgozzál te is! A talicska két fogója a szobor két ércvállán nyugszik.

Aki a talicskát azzal a szándékkal támasztotta neki a szobornak, hogy Skudier emlékeit megcsufolja, nem érte el célját. A szoborhoz támasztott taliga azt jelképezi, hogy a táborsernagy Temesvárott nem elsősorban az osztrák szoldatatszka képviselője volt, hanem földet talicskázott, kubilikumkút végeztetett, szabályoztatott, dolgoztatott. Temesvár város újabbkori szépségeinek kivirágzásához nagyban hozzájárult az a munka, amelyet Skudier báró végeztetett.

Nem volna sem szentségtörés, se szégyen, ha Skudier Antal szobrát újból föállítanák abban a parkban, amelyet Temesvár közönsége — és elsősorban a gyermekesereg — neki köszönhet.

Andorás.

Lengyelország. Ha ez így folytatódik, akkor Franciaország és egész Európa számára a rab-szolgátság korszaka következett volna.

— Mostanában bekérül beszélnek, a német békéről, amely annyit jelent, hogy szentesítsék a ravaszság és erőszak által elért hódítást és ezután szervezzék meg a békét. Hitler megsemmisítette Lengyelországot, hódítási vágyát kielégítette, tehát most következik a béke. Ez jó lenne, ha Ausztria bekebelezése után nem mondta volna azt, hogy további igényei nincsenek. A Szudetavidék lecsatolása után pedig

Münchenben jelentette ki előttünk, hogy nincsenek újabb követeléseik.

Néhány hónap múlva pedig elfoglalta egész Csehszlovákiát és ezt ugyancsak az a kijelentés követte, hogy újabb igényei nincsenek. Most, Lengyelországot elfoglalása után ugyanezeket a biztosítékokat adja.

— Mi a népek közötti őszinte együttműködést kívánjuk, de el vagyunk határozva arra, hogy ne vessük magunkat alá az erőszak diktátumának. A támadás ellen emeljük fegyvert és

ezt a fegyvert akkor tesszük le, ha kellő biztosítékokat kapunk arra, hogy nem változtatják meg minden hat hónapban a helyzetet.

Miképpen érezhetjük magunkat, ha egy népet erőszakkal letörölnék a térképről? Melyik nép érezheti magát biztonságban, ha látja, hogy eltűnik a térképről egy olyan nép, amelynek ép oly joga van az élethez, mint neki?

Távol vagyunk a leszereléstől, ha egy nép arra kényszeríti a többieket, hogy azért éljenek és azért dolgozzanak, hogy fegyverkezzenek.

Ha tartós békét akarunk biztosítani, ha meg akarjuk adni gyermekeinknek, asszonyainknak az életörömet, az életkedvet, lelkiismeretünk nyugodt kell legyen afelől, hogy összeegyeztetést nyer minden nép joga és érdeke.

— Azt mondják, hogy Lengyelország sorsa csak két népet: a németet és az oroszot érdekli. Mi azt

állítjuk, hogy Lengyelország sorsa elsősorban a lengyeleket érdekli.

Nem lehet térképeket eltörölni anélkül, hogy számolnánk az egyetlen élő valósággal: a népekkel.

Az eddigi eljárással Európát forradalmaknak és háborúknak teszik ki. A nemzetek biztonsága csak kölesönös garanciákkal valósítható meg, amelyek által elejét vesszük a meglepetéseknek és gátat emelünk az uralmi törekvések ellen. Fel kell ismerjünk, hogy

elmúlt az az idő, amikor a területi hódítás egyben a jó életet is jelentette.

Németország a területi hódítás után a háborút lenyérjeggyl, cukorjeggyl és tejjeggyl kezdte.

— Mi biztosak vagyunk a győzelemben és abban, hogy ez a győzelem megvalósítja a támadó fenyegetéseitől mentes Európát. Franciaországot harcolunk és

ezt a harcot mindaddig folytatjuk, amíg megfelelő biztosítékokat nem kapunk a biztonságra.

A legkisebb katonától a legmagasabb polcon álló vezetőig mindenki tudja, hogy milyen veszélyt jelentenek számunkra, ha most hazakiüldenénk csapatainkat és

néhány hónap múlva váratlan támadás indulna ellenünk.

Ebben az esetben a mozgósítást már csak az elenséges tűz alatt hajthatnánk végre és senki sem bocsátaná meg nekünk, hogy védtelenül hagyjuk Franciaországot.

— A német katona, ha a háborús célokról elgondolkozik, arra gondol, hogy kormánya a népek önrendelkezési joga védelmében indított harcot a versaillesi szerződés ellen.

Hol volt a népek önrendelkezési joga Bécs, Prága, Varsó elfoglalásánál?

Az erőszaknak ez a politikája idézte elő ezt a háborút. Olyan nemzeteket hajtottak iga alá, amelyeknek

éppen olyan joguk van az élethez, mint a német népeknek.

Nem igazságos cél tehát az, amelyért a német katona harcol.

— A francia katona ezzel szemben tudja, hogy országáért harcol, országáért, amely mindent megteint, hogy a békét megmentse.

Ez az ország nem nyom el más népeket és nem is akar elnyomni.

A francia kormány és a francia katona meg akarja menteni országát attól a sorstól, amely két év óta annyi országot ért. Vége kell legyen egyszer a támadás korszakának.

A francia katona a végső győzelemig folytatja a harcot az egész francia néppel együtt.

A francia kormány pedig mindennapi munkájával, akaratával méltó akar lenni ahhoz a hithez, amely az egész francia népet áthatja.

A békepolitika érvényesült Európa délkeletjén

Budapestről jelentik: (Rador.) A Stefani olasz hírszolgálati ügynökség rámutat arra, hogy a román-magyar-jugoszláv viszonyok a javulását minden magyar lap és a budapesti politikai körök elégtétellel fogadják. A Pester Lloyd a Magyar Hírlap és a Magyarország kiemeli, hogy Európa délkeletén szilárd békefront keletkezett, amely Olaszország jóakarát és tisztánlátó politikájának köszönhető, amely az európai háború kitérőse után, de különben is, arra törekedett, hogy a Balkánon a megértés légkörét teremtesse meg.

Valamennyi német lap részletesen foglalkozik a román-magyar jóviszony helyreállításával.

Az Angriff című lap „A déleuropai béke” című cikkében a következőket írja: Mialatt még nyugaton előlme a háború, vagy a béke kérdése, Délkelet-Európában

kezd kikristályosodni a béke és a semleges-ség szilárd tömbje.

Hír szerint a belgrádi magyar követ irányadó jugoszláv körökkel további megbeszéléseket folytat a közeledés érdekében. Mindebből látni lehet, hogy Németország és Olaszország közép-európai politikája máris bő aratást hoz. A tengely békepolitikája Európában tehát nem volt hiábavaló.

Drága jó anyánk,

özv. TRASSER KATALIN

78. életévének betöltése után, ma meghalt.

Temesvár, 1939. október 10.

A Trasser-család.

Felejthetetlen anyánkat október 11-én, délután fél négy órakor helyezük örök nyugalomra az erzsébetvárosi temető kápolnájában.

Az engesztelő szentmiseáldozatot október 12-én, csütörtökön reggel nyolc órakor mutatjuk be a harmadik kerületi katolikus plébániatemplomban.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük!

Panaszok a légvédelmi oktatás körül

A légvédelmi tanfolyam második hete folyik. Állandóan sokan jelentkeznek a tanfolyamra. A tanfolyamok sikere és a közönség érdekében azonban szót kell tennünk bizonyos nehézségeket, amelyek a tanfolyamok körül mutatkoznak. A mozikban például hétfőn, szerdán és pénteken állandóan sokan jelentkeznek, de a nyilvántartási lapok árusítását csak későn kezdi. Ez a művelet lassan megy, mert mindenkinek nyomban beírják személyi adatait. Ha valaki nagy nehezen hozzájut a nyilvántartási laphoz és átnyomrál a mögötte tömörülő tömegen, a bejáratnál ellenőrzésen esik át, ami újabb irkafirkával jár. Közben már régen megkezdődött az előadás, amelyből jó sokat mulaszt a jelentkező. Hétfőn volt olyan jelentkező is, akinek már csak két perc jutott az előadás végéből.

Másik nehézség, hogy az előadás kizárólag román nyelven történik. A hallgatóságnak hatvan-hetven százaléka nem érti meg az előadást és fogalma sincs róla, hogy az előadó miről beszél. A legtöbb ember csak azért vesz részt az általa nem értett előadáson, hogy a tanfolyamon való részvételt igazolhassa és mentesüljön a büntetés alól. Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Brassóban, Kolozsvárott és más városokban kisebbségi nyelveken is folynak a légvédelmi előadások. Úgy hisszük, semmi akadály sincs annak, hogy Temesvárott is így történjen.

Az állampolgársági jelentkezés október 27-én befejeződik

A Romániai Magyar Népközösség bánsági tagozatának titkársága felhívja mindazokat, a kik 1918. december 1-én a mai Románia valamely községében vagy városában illetőséggel bírtak és más állam javára nem optáltak. Azok az érdekeltek, akik október 27-ig nem jelentkeznek, ezen a módon állampolgárságot többé nem kaphatnak.

Azok, akik a mostani év tavaszán egy izben már jelentkeztek, saját érdekükben jelentkezzenek most újból. A tavaszi összeírás ugyanis csak tájékoztató jellegű volt.

A népközösségnek a Magyar Házban — Regina Maria körút 8. szám — levő irodája készséggel áll ebben az ügyben tagjainak rendelkezésére. Hivatalos órák délelőtt kilenctől egyig és délután négytől hatig vannak.

Radian propagandaugyi miniszter Csernovitzban elmondott beszédében hangoztatta, hogy az ország területi épsége nincsen veszélyben

Bucurestiből jelentik: Radian Al. propagandaugyi miniszter, Ganescu miniszterelnöki kabinet-igazgató és a propagandaugyi minisztérium kabinetfőnöke kíséretében Cernautiba érkezett, hogy ott megvizsgálja Bukovina és Suceava tartomány általános érdekű problémáit. Cernautiban a központi pályaudvaron az előkelő vendégeket a helyi hatóságok képviselői fogadták, élükön Flondor Gh. tartományi kormányzóval. A tartományi igazgatóságon Flondor Gh. üdvözölte a minisztert. A miniszter megköszönte a fogadtatást, amelyet az új kormány és a miniszterelnök iránti bizalomnyilvánításnak tekint. Biztosította a tartomány vezetőit, hogy a kormány hazafias figyelemmel van Bukovina irányában, megértő támogatója a terület lakossága minden kívánásának.

— Az a hivatásunk, hogy a mostani nehéz időket komoly lelkiismerettel éljük át, — mondotta. Országunk nem a békekonferenciák határozatainak önkényes alkotása. A nemzetközi szerződések nem tettek mást, mint szentesítették vitathatatlan jogainkat. Az ország nem nagylelkű szövetségesek ajándékának eredménye, hanem etnikai és történelmi valóság, amelyet annyi nemzetek vére és áldozata szentelt meg. Uralkodásunk a jelenlegi határok között nem a wilsoni gondolatkörrel kezdődött, hanem ott élt fejedelmünk agyában és népi lelkeiben, ez lelkesítette a nemzetet nagy tanítóinak és bölcsinek tevékenységét, azokét, akik százado-

kon át harcoltak, hogy elérjük azt, ahol most állunk és ez megkapta egy egész nép vérének pecsétjét, amellyel az egész világ előtt hangoztatta, hogy évezredek eszméjét viszi teljesülésre.

Országunk az összes állampolgárok lelki egysége által megerősödött igazságának alapján állva

összes szomszédaival jó egyetértésben a békét akarva és együttműködve áll s el van határozva, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel is megvédi határait, ha valaki merészelne hozzányúlni az ország függetlenségéhez és szuverenitásához.

— Teljesen érthetetlen az idegesség bizonyos megnyilvánulásai és azok a hírek, amelyeket kávéházakban suttogva korpoltálnak. Senkinek sincs megengedve, hogy felszabadítsa magát az ország iránti kötelezettségek megértése alól. Fődműveink és katonánk hite legyen mindnyájunk biztatása, akik hivatva vagyunk elsősorban, hogy határozottan hirdessük az ország igazságos jogait. Ez az irányelve elsősorban az állami tisztviselőknek. Az állami tisztviselő nem egy részvénytársaság ideiglenes alkalmazottja, hanem az állami szuverenitás kifejezője és tekintélyének valóságos képe. Egyéni cselekedete nem X. vagy Y. ur tette, hanem egy olyan személyé, akibe a nemzet bizalmát helyezte és megbízást adott neki. Bizonyos vagyok benne, hogy itt, Bukovinában, a kételkedés és a bizalmatlanság nem verhet fészket.

VÉGÉN CASATAN AZ OSTOR

Az Állami Sorsjáték IV. osztályának a huzása gazdagságot hoz azoknak, akik állandóan játszottak a Sorsjátékon és türelmük volt, hogy kivárják ezt a nagy eseményt.

OKTÓBER 15.-én
az Állami Sorsjáték a játékosok között szétoszt
236.800.000 leit

Ujtsa meg sorsjegyeit. Akik az előző osztályokon nem játszottak, kérjenek felvilágosításokat a sorsjegyáruhádtól, milyen feltételek mellett vehetnek részt a IV. osztály huzásán.

SEMMIFELE ADÓT
SEM VONNAK LE
A NYEREMÉNYEK
BÓL

Állami Sorsjáték

Felelősségem teljes tudatában jelentem ki, hogy senki sem fenyeget bennünket,

és hogy senkimen támasztott igényeket vagy kívánásokat, amelyek veszélyeztetik határaink épséget. A kormány teljes határozottsággal fogja követni szilárd és lojális nemzeti politikánkat. Szomszédaink tudják ezt és tudják azt is, hogy ez a semlegesség és békeohaj meg fog szünni a legkisebb olyan cselekedetre, vagy gesztusra, amely vitássa akarná tenni nemzeti szuverenitásunkat. Ez a nemzet nem hajlandó területi engedményekre.

— Ennek az országnak minden egyes darabkája régi latinságának és századok román törekvéseinek nyomait viseli. Tudom, hogy áldozatokra van szükség, tudom, hogy szenvedések vannak és hogy bizonyos körülmények között nehéz eleget tenni az állam igényeinek. Mik azonban ezek a nehézségek elődeink áldozatával szemben.

A kormány, amennyire lehet, meg fogja könnyíteni a nehézségeket

és intézkedett, hogy a mezőgazdakatonák havonta 10—12 napi szabadságot kapjanak és hogy a rekvirálásokat a legtárgyalagosabban végezzék.

A miniszter ezután felhívta a tartományi tisztviselőit, hogy minden tekintetben álljanak a nép mellett és minél hasznosabb együttműködést létesítsenek az etnikai kisebbségekkel. Az ukrán lakossággal létesített megegyezés nem a rendkívüli körülmények által kikényszerített megoldás, hanem az ország összes vezetői óhajának kifejezése s az állandó kisebbségi politika egyik eredménye. Újból felhívta a tisztviselőket, hogy szálljanak szembe a rémhírek terjesztőivel.

A kormány tiszteli az állampolgári szabadságokat, de engedelmességet követel a nagy nemzeti célokkal szemben.

Mindenkinek az uralkodó körül kell állnia és a közös érdekében dolgozni.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

8-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre dr.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 300, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Művészeknek, közhatalosoknak és közszemélyeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

Gengszterek a szépirodalomban

Az amerikai lapokban jelent meg ez a kedélyes történet: Csikágóban jó hírnévnek örvendő J. Grace szépirodalmi vezetője. A város előkelő és dúságú hölgyei csak Grace szalonját keresik fel és órák hosszat türelmesen várakoznak, csak hogy az ő kipróbált és nagyra tartott illetőségére, izlésére bizhassanak magukat. Egy napon, délfelé, amikor — mint rendszeren — ugyancsak zsúfolásig tele voltak a „műintézet” gyönyörűen berendezett termei, az új hírtelen felpatant és három Marcos férfi robbant be. — „Hát! fia, aki megmozdul” — kiáltották a megrémült nők felé és kezükben megvillant a revolver.

A nők megdermedve ültek helyeiken és tűrnök kellett, hogy a gengszterek elszedjenek tőlük minden pénzt, kezert, ami csak náluk volt. De nem feledkeztek meg J. Grace pénztáráról: sem, ahol az aznap, még éppen jelentéktelen bevétel volt. A fosztogatás még javában tartott, amikor az emeletről egy „hullámosító” készülék vágódott nagy robajjal az egyik betörő fejéhez. Az egyik alkalmazott, aki az emeleten bijt el, hősies elszántsággal, teljes dühvel csapta fejbe vele a támadót. Ez fájdalommal felordított, elejtette a revolvert és a fejéhez kapott. A másik betörő is megszeppen, mert nem tudta: mi történt. A műintézetben levő hölgyek erre, mintha csak vezényező hangzót volna el, mindent, ami csak a kezükbe került, a támadóhoz csapkodták. Repültek a püderes dobozok, a különféle krémek és illatszerek, hajvizek és hodorított vasak, tükrök, ajkikretek, kefék, fésűk. A látma, sikongás oly nagy volt, hogy az uccára is kihallatszott és sokak kíváncsián néztek be az üzletbe. A gengszterek erre megijedtek és kirohantak, egyenesen az elősétő rendőrök karjaiba. A rendőrök, amikor meglátták a fehér rizzsorrú, piros, zöld festékekkel összemázolt alakokat, hangosan nevetni kezdtek. És nevettek mindlenki. Ezt a kedves alkalmat a betörők felhasználták és menekülni próbáltak. De a közönség utának vetette magát és sikerült is elfogni őket.

— Argesanu tábornok Bucuresti katonai parancsnoka. Bucurestiből jelentik: Argesanu tábornok volt miniszterelnököt Bucuresti katonai parancsnokká neveztek ki hadseregfelügyelői rangban és hatáskörében a párisi és berlini katonai parancsnokokkal azonos munkakört fog betölteni.

— Letartóztattak egy francia kommunista képviselőt. Párisból jelentik: Duchlos francia kommunista képviselőt tegnap a rendőrség letartóztatta és átadta az igazságügyi hatóságoknak.

— Elhunyt román író. Bucurestiből jelentik: Hosszas betegeskedés után a fővárosban elhunyt George Mihail Zamfirescu ismert román író. Mindössze 40 éves volt és több nagyszerű regénye jelent meg. Kedden délután temették el nagy részvét mellett.

— Hajózhatóvá teszik a Körös magyarországi szakaszát. Bekécsabáról jelentik: A bekécsabai andrási duzzasztó gát, amely a Körös vizét hajózhatóvá teszi, elkészült. A berendezés révén lehetővé válik a termőterületek 100 kilométeres körzetben való öntözése, mert a földüzasztott vízmennyiség elláthatja a csatorna hálózatot a szükséges vízzel. Az idén 25 ezer hold öntözésért kezdik meg. A hajózáshoz szükséges szilipek csak jövőre készülnek el.

Október 11

Szerda
Placidia, Brigitta,
Fülöp

1648. október 11-én halt meg I. Rákóczi György erdélyi fejedelem. Sokat küzdött a protestáns vallás jogainak elismeréséért és ezt végül az osztrák császári házzal kötött linzi békeben elérte. Rákóczi György sokat áldozott templomokra, iskolákra és külföldön tanuló ifjak segítésére. Felesége volt Lórántffy Zsuzsánna, a magyar történelem nagy nő alakja.

1889. október 11-én tört ki Délafrikában az angol-bur háború. A burok Hollandiából származó gyarmatosok, akik Afrika déli részén telepedtek le, az ottani vad területeket művelték és önálló államot alkottak. A bur köztársaságnak azonban abban az időben Krüger Pál volt az elnöke. A burok az angol hódítási törekvésekkel szemben évekig hősiesen védekeztek, végül azonban elbuktak. Ma a burok földje a délafrikai államszövetségnek — amely angol dominium — egyik külön része.

— Betörés a washingtoni Capitoliumba. Washingtonból jelentik: Hétfőre virradó éjjel ismeretlen tolvajok behatoltak a Capitoliumba annak a bizottságnak a helyiségébe, amely az Amerika ellenes akció ügyében folytat vizsgálatot. A tolvajok magukkal vittek több okmányt, amelyekben a kommunista és kémszervezetek adatai szerepeltek.

— Rendben folyt le a bucarestii légvédelmi gyakorlat. Bucurestiből jelentik: Hétfőn este légvédelmi gyakorlat volt a fővárosban. Bucurestire egy óra hosszat sötétség borult. A megfigyelők jelentése szerint a lakosság példás fegyvelmeztséggel tett eleget az előírásoknak. A feltételezett veszély elmúltát jelző szirénabugásra újból megindult a forgalom.

Az idegenek élelmezése Németországban biztosított

Németország lakosainak élelmezésével kapcsolatban különböző hírek terjedtek el, amelyeknek az a célja, hogy elriasszák az idegeneket a Németországba való utazástól. A német turisztikai hivatal most leszögezi, hogy Németországban az élelmiszerek szétosztásával kapcsolatban semmiféle rendellenes megszorítás nem történt. Ellenkezőleg, a szétosztást úgy szabályozták, hogy mindenkinél meg legyen a megfelelő mennyiségű élelmiszer. Vonatkozik ez az idegenekre is, akik Németországba utaznak. Ezek az idegenek, amikor átlélik a német határt, a vámhatóságoktól kis könyvecskét kapnak úgy az utazásra, mint az élelmezésre. E könyvecske alapján az idegen 8—14 napig haphat élelmiszert. Amennyiben hosszabb ideig tartózkodik Németországban, a könyvecske érvényessége meghosszabbítható, vagy becserelehető minden hotelportánál. Akik gyógykezelésre vagy különböző kurákra utaznak Németországba, azoknak nincs is szükségük erre a könyvecskére, mert élelmezésüket a szálloda igazgatósága intézi. Az idegenek rendszeres élelmezését tehát biztosították és ugyanolyan mennyiségben kapnak élelmiszert, mint a birodalom polgárai.

— Fogarason tábornok állítanak fel a menekült lengyel katonáknak. Bucurestiből jelentik: A román területen tartózkodó lengyel tisztek és katonák kötelesek vagy a táborban, vagy a hatóság által megjelölt helyen tartózkodni. A kormány a fogarasi várban tábornok rendezett be számukra.

— Ismét összeülnek tanácskozni az oszloki államok. Brüsszleből jelentik: Az oszloki egyezményt aláíró államainak képviselői a közeli napokban összeülnek, hogy megvitassák az angol és német blokádot következtében beállott helyzetet.

— A hadkiegészítő parancsnokság felhívása. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság meglehetősen hangú felhívást intéz a Temesvárott és a megyében lakó népköz, hogy a köteleességüket teljesítő katonáknak adományozzanak egy-egy pár gyanjúharisnyát. Ezzel is bebizonyítják majd a haza védői iránti szeretetüket és lehetővé teszik, hogy elviseljék a hideget. A harisnyákat november 15-ig a hadkiegészítő parancsnokságnál lehet leadni.

— Gyermekek foglalkoztatása a mezőgazdaságban. Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy a nagyarányú bevonulások folytán a mezőgazdasági munka fennakadást szenved, amennyiben a gyermekeket az iskolákban foglalkoztatják, a közoktatásiügyi minisztérium felhívást intézett a helytartóságokhoz, hogy készítsenek pontos kimutatást a helyzetről és ennek megfelelően tegyenek javaslatot, hogy szükséges-e a gyermekeknek a mezőgazdaságban való további foglalkoztatása.

— Kerékpárlopás. Jost Péter józsefvárosi, Preyer-uccai lakos feljelentett a rendőrségen, hogy miközben a pénzügyigazgatóságnál járt, az uccán hagyott kerékpárját ismeretlen tettes ellopta.

„A szellem és szív szomjúságát el kell oltani”

Párisból jelentik: A Könyv Szövetsége megalkalmatott a harcoló katonáknak könyveket való ellátására. A szövetség felhívással fordult a francia közönséghez, hogy ajándékozzon könyveket erre a célra. Most Georges Duhamel, a világ-hírű író, a rádióban ismételte meg a szövetség felhívását.

— Mindazok, akik a hadseregek életét éltek a legutóbbi háborúban, — mondta — tudják, hogy a csapatok gyakran vágnak nyugalomra, de rettegnek a téletségtől. A váraozás hosszú örömben az olvasás a katonák egyik legjobb szórakozása. Mindenesetre a legegyszerűbb és a legmódszerűbbek egyike. S mikor az ember egyedül van, gyakran az egyedül lehetséges... A legutóbbi háború idején a könyvekkel való ellátás az egyesek jóakaratairól volt bízva. Milyen örömet és számunkra, ha egy rokontól, vagy barátától egy kis csomag könyvet kaptunk! Izzó érdeklődéssel olvastuk őket, s aztán kézzel-kézre jártak.

— Egy könyv hisz embert tett boldoggá, lehet öntött beszélgetésünkbe, az érdeklődés és vita mely hullámzása támadt nyomában. Némely ilyen kis könyvecske, gyakran igen rossz nyomott példány, végül is valamelyikünkél maradt. Zubonyom zsebében két éven át hordoztam Pascal „Gondolat”-nak egy igen kicsi s különben nem is teljes kiadását, amit egyik bajtársamtól kaptam.

Duhamel ezután ismertette a Könyv Szövetségének tevékenységét, majd beszédét így fejezte be:

— A szellem és a szív nagy szomjúságát el kell oltani

— Utonállókát fogott el a rendőrség. A temesvári rendőrség elfogta Russ Fülöp és Herhalt József rovtomtuultu egyénekét, akik Temesvárott betörték Arva Pál vendéglős erzsébetvárosi vendéglőjébe, ahonnan több üveg rumot, különböző élelmiszereket és száz lei készpénzt vittek el. A nyomozás során kiderült, hogy néhány nap előtt még egy társukkal megátamadták éjszaka Gretz István freidorfi munkát, aki hazafelé igyekezett. Az utonállókák kékkel támadtak a munkásra, akit megsebesítettek és azután elvették tőle 1070 lejnyi pénzét. A rablótámadás után elmenekültek, de most a rendőrségre kerültek. A nyomozás befejezése után átadják őket az ügyészségnek.

— Borzalmas gyilkosság. Bucurestiből jelentik: Az Ismail-megyei Curciu községben borzalmas bűntény történt. A 38 éves Panciu Tudor, aki hat gyermek apja, vadházasságban élt Cusiala Paraschival. Ezt a viszonyt az asszony fivére és rokonsága ellenezte. A házaspár meghívta magához a rokonságot, akik közül az asszony 28 éves fivére jelentkezett. Panciu Tudor és vadházastársa meggyilkolták a szerencsétlen embert és holttestét kidobták az utestre.

— Halálozások. Meghaltak: Boda Sándor harmincegy éves szabó, Wagnann Márk hatvankét éves kereskedő, özvegy Trasser Miklósné született Kheits hetvennyolc éves, Becker Tamás nyolcvannolc éves vasvári főfelügyelő, özvegy Mülley Károlyné született Mangulusz Ernesztin hatvannégy éves.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Tornaczky Hedvig, Csányi József Sándor, Wonka Helga Margit Henrietta, Finkler János, Gábor Erzsébet Margit, Lieber Brigitta.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Szerdán, október 11-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerár

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerár

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Új-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R:

SZERDA, OKTÓBER 11.

APOLLÓ: A kémnő (angol film.)
CAPITOL: A bőszi igazság (angol film.)
CORSO: A nagy keringő (német film.)
SCALA: Egy édes kisleány (angol film.)

ZEGÉNY URIASSZONY

érdekében intézünk néhány kért szót olvasóinkhoz. Nem üres szólamod, nem pusztán cifra szóvirág, ha azt mondjuk, hogy akiről szó van, valaha valóban jobb napokat látott. Kolozsvárt tehetősszülők gyermeke volt, szép nevelésben részesült, hivatalnoknő lett, aztán jó állásban levő férfiúhoz ment férjhez. Ma már mindez a múlté. Ma már nagyon szerencsétlen és nagyon szegény és egyedülálló. Egyike azoknak, akik önhibájukon kívül jutottak nyomorba, inségbe. Hosszú volna elmondani kálváriáját. Ehelyett csak keserveinek akarunk tolmácsa lenni. A mestani hívós, és időben nincsen téli kabátja. Volt lakásadója ugyanis négyezer lei tartozás miatt visszatartotta azt. Ezt a kabátot szeretné kiváltani, hogy állás után járhatson. Arra kér mindenkit, aki segíteni tud rajta, juttassa valami becsületcs kenyérkeresethez. Elmegy hivatalnoknőnek, üzleti pénztárosnőnek, hávezetőnőnek, szakácsnőnek, vagy hármni más állásba. Nem válogat. Mindégy, hogy ez az állás Temesvárott van-e, vagy vidéken. Hiszük, hogy olvasóink, akik már számos esetben adták tanujelét emberszeretetüknek, most is igyekezni fognak egy szerencsétlen asszonynak segítő kezét nyújtani. Címe: Belváros, Diaconovici Loga körút. Özvegy Szekérné.

(—) Olasz nyelvtanfolyam. A romániai olasz kultúrát intéző temesvári tagozata október végén kezdte és haladók számára heti két órás tanfolyamot rendez. A tanfolyamokat az intézet nagytermében Libertatii-ter. II. emelet.) rendezik. Felvilágosításokkal ugyanott szolgálnak naponta 9—13, valamint 16—20 órák között. Ugyancsak közli az intézet vezetősége, hogy az intézet olvasóterme naponta 9—13, valamint 16—20 órák között a közönség rendelkezésére áll. Az újságok és könyvek olvasásáért külön díjat nem számítanak fel.

(—) Botrányt okozott a vendéglőben. A Józsefvárosi rendőrségben előállították Balteanu Teodor adóügynököt, aki a Józsefvárosi Wagner-féle vendéglőben megtámadott és bántalmazott egy tartalékos katonatisztet, ezenkívül megütötte Gui Petru rendőrt is, aki el akarta vezetni a vendéglőből.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságát: Barta Arnold utzó és Aronovici Mária, Farkas Ernő gyógyszerész és Braun Gizella, Radutiu Ioan vasúti tisztviselő és Boca Maria, Nagy János bádigos és Rujsz Aranka.

(—) Kifogták az I. számú bejelentési ívek. A háztulajdonosok szinte állandó nehézségekkel küzdenek új lakóik bejelentésével kapcsolatban a különböző bejelentési ívek hiánya miatt. Így az I. számú bejelentési ív már hosszabb idő óta nem kapható. A háztulajdonosok néhány nap előtt még ingatlan-könyvecskéket sem kaphattak. Az ingatlan-könyvecskéket azonban megérkeztek és a dohánytözségében ismét kaphatók. Intézkedés történt arra vonatkozólag is, hogy az I. számú bejelentési ívből is nagyobb mennyiséget küldjenek Temesvárra.

(—) Ecker Józsefné meghalt. Ecker Józsefné született Kruntorad Emilia, Ecker József építész-mérnök és bitorgyáros felesége ötven esztendőskorában meghalt. Néhány nap előtt tüdőgyulladászt kapott és minden orvosi fáradozás sem tudta életét megmenteni. Halálát gyászolja férjén kívül két gyermeke: Emilia, férjezett dr. Engels Béláné és Ecker Ede bucarestii építész, a nője, Kruntorad Ede nyugalmazott vasúti főfelügyelő, nővére Berta, férjezett Heilné, veje ifjabb Engels Béla dr. fogorvos, unokái és rokonsága. Temetése csütörtökön délután négy órakor lesz az erzsébetvárosi Romulus ueca 30 szám alatti gyászházban.

(—) Csak munkaképtelen lovat vigyenek a vágóhídra. A város vezetősége tapasztalta, hogy az utóbbi időben számos olyan lovat visznek a vágóhídra, amelyet még igavonásra és más munkára lehetne használni. Ez annál is sajnálatosabb, mert jelenleg a mezőgazdasági munka végzésére kevés ló áll rendelkezésre. Erre való tekintettel a város felhívja a lótulajdonosokat, hogy feltétlenül csakis olyan lovakat küldjenek vágóhídra, amelyek már munkaképtelenek.

(—) A Trasser-család gyásza. Fájdalmas csapás érte Trasser Miklós ismert temesvári nagykereskedőt. Édesanyja, özvegy Trasser Miklósné született Keltich Katalin hetvennyolc éves korában elhunyt. A megboldogult, aki Nagy-Ész községből származik, negyven éven keresztül élt Németországban, ahol a községben és szorgalmas segítőjévé vált kereskedő férjének. Férje elhalálása után Temesvárra költözött és leánya, Marianna, férjezett Becker Péterné házában élt. Csak nemrég betegedett meg és tegnap kilehelte a lelkét. Gyászolja két fia: Trasser Miklós nagykereskedő és Trasser Péter buziási kereskedő, három leánya: Katalin és Mária szlovákiai tanítónők, Marianna, férjezett Becker Péterné, testvérei: Keltich Ádám és Seip Anna született Keltich, valamint a Schmidt, Olchváry, Schleich, Ispanovics. Hossu és Veszelovszky családok. Temetése ma, szerdán délután félgyógykor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájában.

— A magyarországi földreform tárgyalása. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén kezdte meg a földreformról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vita első szónoka a kormány részéről báró Vay László államtitkár lesz, míg az ellenzék részéről Eckhardt Tibor, a kisgazdapárt vezére már ma mondotta el beszédét. Eckhardt igen élesen kritikát gyakorolt a javaslat felett és kijelentette, hogy ez a javaslat nem oldja meg az egyetemes ügynek tekintendő földkérdést.

— Argentína szállít a totális államoknak. Milánóból jelentik: A Regime Fascista jelentése szerint az argentinai főügyész határozatot hozott, amely szerint törvénytelen annak a bizottságnak a működése, amely a totális államok termékei bojkottálásának intézésére alakult.

— Lengyelország diplomáciai megbízottai elhagyták Oroszországot. Moszkvából jelentik: Grybovski moszkvai lengyel nagykövet a követség személyzetével, valamint a minszki, kiewi és leningrádi konzulátusok alkalmazottaival együtt elhagyta Oroszország területét. Grybovski Finnországha utazott.

Kis gyermek rejtélyes halála

Anyja távollétében valaki kőszódaoidatot itatott a leánykával

Gherban Zsófia székényi asszony békés életét az elmúlt évben két haláleset árnyékolta be. Az elmúlt esztendő elején férje halt meg, október 12-én pedig nyolc hónapos kislányát ragadta el tragikus és rejtélyes Pörülménye között a halál. A kislány halála a natóságokat is foglalkoztatta, tegnap pedig a temesvári büntető tábla is tárgyalta az ügyet.

A tárgyaláson Gherban Zsófia, az egyszerű ruhába öltözött falusi asszony vallomása nyomán így bontakozott ki a kis csecsemő tragédiája:

— Október 12-én már korán reggel talpon voltam — mondotta a könnyes szemű asszony — és a béressel kimentem a földekre, hogy ott dolgozzunk. Kislányomat két nagyobb fiam gondjára bízta. Mielőtt elmentem, megmeghaltam nagyobbik, hét éves fiának, hogyha a kislány sir, szaladjon át a szomszédasszonyhoz, az majd megeteti. A földeken néhány órát keményen dolgoztunk, hogy szegény kicsinyeimnek biztosíthassam a mindennapi kenyeret és kilenc óra felé hazaindultam. Már a községben jártam, amikor kisebbik, öt éves fiam szaladt elém és sirva kiabálta, hogy siessek, mert a kislány nagyon beteg és már sírni sem tud. Rémülten szaladtam haza, ahol a kis csöppöcsét hőröge találtam. Már alig lélekzett. Sirva kaptam magamhoz és jajgatva vittem a szomszédasszonyhoz, aki azt tanácsolta, hogy hívassak orvost. A községházaról telefonáltam érte és amikor megérkezett, nyomban megállapította, hogy a kislány megmérgezték.

Kőszódaoidatot itattak vele. Az orvos utasítására beszállítottuk az aradi gyermekkórházba, ahol néhány óra múlva meghalt...

— A fájdalmas csapástól lesújtva érkeztem haza, ahol a csendőrök megindították a vizsgálatot annak a megállapítására, hogy ki adta a gyerekeknek a maró folyadékot.

A gyanú Noja Annára, a szomszédasszonyomra tereledődt,

akit le is tartóztattak. En azonban nem vádolom őt, mert ha ellenséges viszonyban is éltünk egymással, nem mondhatom, hogy ő ölte meg a kislánykám, mert nem voltam otthon...

— Nem a két gyermeke adta a kislánynak a maró folyadékot? — érdeklődött az elnök.

— Már évek óta nem tartottam otthon kőszódaoidát, mert mindig a nagyobb gyermekeimet féltetem attól, hogy a maró folyadékhoz véletlenül iszhatnak. Nálunk a házbán nem is találhattak kőszódaoidát.

— válaszolta az asszony.

— Miért éltek ellenséges viszonyban a szomszédasszonnyal? — kérdezte az elnök.

— Azért, mert azzal gyanúsított, hogy bizalmas barátságot tartok fenn az urával.

— hangzott a válasz.

— Megfenyegette magát a szomszédasszony, hogy megöli a kislányt?

— Engem többször is megfenyegetett, hogy eltesz láb alól, de a kislányról sohasem volt szó a veszekedésnél.

— jelentette ki meggyőző hangon Gherban Zsófia, aki a kislány halála miatt nem akarta a szomszédasszonyt vádolni.

Noja Anna különben is tagadta a vádat. Azt hangoztatta, hogy akkor, amikor a kislányt megmérgezték, nem is volt otthon, mert a tejet vitte el valakinek. Később hallottam, hogy mi történt, a mikor a kislányt már kórházba szállították.

A bíróság több tanút is kihallgatott. Köztük az egyik szomszédasszony kis fiát is, aki együtt játszadozott Gherban Zsófia kislányával és állítólag kijelentette volna, hogy...

A NÉPCSERE

című tegnapi vezércikkünk első részébe sajnálatos eltérőleg folytatás értelemzavaró hiba csuszott. Ez a rész így hangzik: „A népcsera fogalma nem új a történelemben. Legutóbb Hitler vezér és kancellár beszélt róla a birodalmi gyűlésen. A népcsera nemzetkisebbségi csoportoknak átköltöztetését jelenti az anyaországba. Ez olyan országok között lehetséges, ahol a lakosság egy bizonyos rétegének kicserélésére megvan a mód azon adottság folytán, hogy mindegyikben a másiknak nemzetiségéhez tartozó polgárok élnek. Ebben az esetben népcseréről beszélünk, szemben azzal, amikor egy idegen államban élő nemzetisportját egy másik ország régi hazájába telepíti. Ezt átköltöztetésnek nevezzük.

(—) Craiovean állami vezérellenőr Temesvárra érkezett és tisztelő látogatást tett Marta Alexandru dr. királyi helytartónál. A vezérellenőr ma kezdi meg felülvizsgálati munkáját a temesi tartományban.

látta Noja Annát, amikor Gherban Zsófia udvarán járt.

A kislány a bíróság előtt nem ismételte meg ezt a kijelentést és egyáltalában nem akart beszélni.

A bizonyítási eljárás befejezése után a táblai ügyész mondotta el vádbeszédét, amelyben a Noja Anna elleni bizonyítékokat igyekezett csoportosítani. Utána Nistor Dimitrie dr. ügyvéd tartotta védebeszédét, amelyben az asszony felmentését kérte. A büntetőtábla rövid tanácskozás után kihirdetett ítéletét, amely szerint

Noja Annát felmentette a vád alól.

Egyben elrendelte a szabadlábrahelyezését. Noja Annát tehát felmentette a bíróság a gyilkosság borszasztó vádjá alól, de ezzel még mindig nem oldotta meg azt a rejtélyt, hogy ki okozta az ártatlan csecsemő halálát?

CORSO mozi

Ma és mindennap Johann Strauss élete elevenedik meg a

Nagy keringő

c. csodálatos pazarsággal kiállított filmben

SZEREPOSZTÁS:

Joh. Strauss — — — — — Fernand Gravey
Poldi Voglhuber — — — — — Luise Rainer
Carla Donner — — — — — Milica Korjus
Terenc József — — — — — Hugh Herbert

A Metro-Goldwyn jubiláris produkciója.

Eddig még nem látott világszenzáció!

A legújabb Metro-Goldwyn híradó

Előadások 3, 5, 7 és 1/10 órákor

A következő film:

POLTAVA

nagy orosz film

= KÖZGAZDASÁG =

Tiznaponként helyzetjelentést tartoznak adni a nagykereskedők

A hónap 10, 20 és 30-ik napján beküldendő jelentés mintája

Az árelenőrző törvény szerint a közszükségletű cikké minősített árukról a nagybani kereskedők helyzetjelentést tartoznak adni a nemzetgazdasági minisztériumnak. Ennek a bejelentésnek a formuláját annak idején közöltük volt.

Minden hó 10, 20 és 30-án kötelesek azonban

a nagybani kereskedők helyzetjelentést is adni a nemzetgazdasági minisztérium specula osztályához. Ebben a lefolyt tíz nap alatt beszerzett és eladott áruk mennyiségét és közepárát kell közölni.

A bucarestii kereskedelmi és iparkamara ennek a formuláját az itt következő alakban adta ki:

Declarațiune

pe decadă, pentru negustorii cu ridicata (engrozișii)

Subsemnata firmă ..... din comuna ..... Nr. .... exercitând comerțul cu ridicata, în conformitate cu dispozițiunile art. 8 din Decretul-Lege pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, publicat în Monitorul Oficial Nr. 215—1939, fac declarațiunea următoare pe decade dela ..... la .....

Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Stocul la data de:	Intrări dela:		Stocul la data de:	Prețul mediu de vânzare engros	Prețul mediu de vânzare endetail
			până la:	până la:			

Cunoscând dispozițiunile prevăzute de art. 19 și 20 din sus arătatul Decret-Lege fac această declarațiune sinceră și reală pe răspunderea mea personală în calitatea mea de (proprietar, director, membru intern) al firmei.

Az első oszlopba az áru neve, másodikba mennyisége (kgr., liter, méter, darabszám szerint), a harmadikba a legutóbb jelentett készlet, negyedikbe a jelentés napjáig beérkezett mennyiség, ötödikbe az ezen tíz nap alatt kiment mennyiség, hatodikba a jelentés napján létező készlet, hetedik

és nyolcadikba a nagybani és kicsinybani eladási középár.

A bejelentéseket a Ministerul Economiei Serviciul Speculei címére Bucurestibe, Calea Victoriei 133. szám alá kell küldeni.

Okszerű trágyakezelés a trágyatelepen

Második közlemény.

Az istállótrágya okszerű kezelése a trágya tiprításából és öntözéséből áll. A tiprítással kiszorít a levegő a trágyából és tömöttebb állapotba kerül, míg az öntözés útján a trágyát nyirkosan lehet tartani. A tiprítás akkor a legjobb, ha az állatokat időközönként a trágyatelepen tarthatjuk, amely célból a trágyatelep körülállat körülrakandó. Ahol a trágyatelep nincsen körülkerítve, ott a jószágot a trágyatelepen kell áthajtani és ahol még ez sem lehetséges, ott legalább a trágya kihordásakor kell gondoskodni a trágya alapos megtafosásáról. Az emberi erővel történő kitaposás természetesen csak kisebb trágyatelepekre szorítkozhatik.

A száraz trágyatelep öntözése a trágyalé-kútból összegyűjtött trágyaléval, vagy amennyiben ez elégtelen, úgy hóval, vagy esővíz, de legutolsón sorban kútvíz segítségével történik. A trágyatelepen fecskendő útján, trágyaléval való permetezés — ahol van az a leggyakrabban találkoznunk — a legrosszabb eljárás, mert minél nagyobb felületen érintkezik a trágyalé a levegővel, annál nagyobb mértékben segítjük elő ilyen úton a trágyaléban foglalt legértékesebb anyagok elvesztését. A praktikus gazda úgy oldja meg a kérdést, hogy a trágyalé-kútból a szivattyú, vagy fecskendő útján öntözött trágyaléval csövastagságú sugárban engedje a trágyatelepre megöntözésre szánt részére, hogy így minél kisebb legyen a trágyalé érintkezési felülete a levegővel. Aki nem rendelkezik szivattyúval

vagy fecskendővel, az deszkából készített csatornán át vezeti a vödörrel kimért trágyalévet a kúttól a trágyatelepre. Célravezető a trágyalévet egyenletesen szétönteni a trágyatelepen. Az öntözést a reggel órákban az alomnak az istállóból való kihordása előtt kell elvégezni, hogy ezzel a friss istállótrágyával még egyenletesen be lehessen takarni a trágyatelepet és azután az állatokkal letiportatni.

A vízzel való öntözésnél a permetezés a legcélszerűbb eljárás és ajánlatos rózsával felszerelt öntözőkannát használni erre a célra. Amennyire káros a trágyának szárazon való tartása, hasonlóképpen megrontja a trágya minőségét, ha több nedvességet kap, mint amennyit magába venni képes. Tehát az öntözésnél arra kell ügyelni, hogy a trágyatelep ne legyen túlságosan nedves, hanem csak nyirkos. A trágyatelepet úgy kell megépíteni, hogy az öntözésen kívül a havazás, vagy az esőzés folytán nagyobb nedvességhez ne jusson.

A trágyalé kezelése és felhasználása a következő: Előfordul az, hogy a trágyatelep eléggé nyirkos, amiért is szükségtelen azt öntözni, amely esetben a trágyalé-kútból felgyűjtött folyós trágyalévet úgy értékesítjük a legjobban, ha azt a szántó, föld, rét és legelő öntözésére fordítjuk. Ilyen formában bámulatos eredményeket lehet elérni. Megeshetik, hogy az esőzés folytán a trágyalé-kútból felgyűjtött trágyalévet még ilyen úton sem használhatjuk fel. A trágyalé megővése érdekében a kútba tözeget, illetve polyvát, töreket, apróra szecskázott szalmát teszünk és az így felszívott trágyalévet az eddig ismertetett módon a trágyatelepen egyenletesen szét kell tenni. A trágyalé-kútból a trágyalévet leföldve kell tartani és havonta egy fél, vagy egy egész kilogramm használt géppalajjal le kell önteni, hogy a trágyalé értékes anyagát jobban le lehessen kötni. Heiyesen jár el az a gazda, aki a félreeső helyen, az emberi ürülék közé időnként polyvát szór, az emberi ürülék ugyanis a trágyaléval elkeveredve, tízszeres hígítással réteket, legelőket, gyenge vetések megtrágyázását, igen hálsan fizeti vissza. Az emberi ürülékben kétszer annyi nitrogén és még több foszfor van, mint az állatban, tehát nyilvánvaló a hatás, amely így elérhető.

Ménuesu István.

Kolozsvárt nem akadt táblabíró az 5 százalékos bérilleték letárgyalására

Kolozsvárról jelentik: A városi tanács arra kötelezte az összes bérletet, hogy a lakbérösszege 5 százalékát fizessék a középítkezések alapja javára. A különböző szakmai céhek és a város lakosságának kérésére a város az ötszázalékos lakbéradót két évfélre szállította le. Ennek ellenére számos kolozsvári lakos nyújtott be fellebbezést az új adó ellen, amelyről egyes jogászoknak az a véleményük, hogy életbeletétele és kivetése ellenkezik az alkotmány-törvény szellemével. A fellebbezők arra hivatkoznak, hogy kiadást, tehát a lakókat lakbérük után nem lehet megadóztatni, hanem csak a jövedelem eshetik adó alá. Kolozsvárt több mint 3000 fellebbezést nyújtottak be a városi lakbérlet adó ellen.

A fellebbezés a közigazgatási bíróság első tanácsa elé került letárgyalásra. Mielőtt azonban a közigazgatási bíróság érdemben letárgyalta volna a kérdést, a tanács két tagja is megfellebbezte az ötszázalékos lakbérlet adó kivételét, amelynek behajtása iránt a városi adóhivatal már foglalkással is intézkedett. A tanács tagok érdeklődési bejelentése után a fellebbezést a közigazgatási bíróság II. tanácsa elé utalták, amely szombaton vette tárgyalás alá a kérdést. Az érdemi tárgyalás megkezdése előtt azonban megismétlődött az előbbeni eset. Ilyen bonyolult helyzetben a kolozsvári közigazgatási tábla főnöke nem tehetett mást, mint a történetekről jelentést tett az igazságügyminiszternek, akit arra kért, hogy a kérdésben érdektelen, más közigazgatási bíróságot jelöljön ki a tömegesen benyújtott fellebbezések elbírálására.

A nyomdatulajdonosok és szakmabeliek céhének megalakulása

A temesi királyi helytartóság területén működő nyomdatulajdonosok, litográfusok, heliográfusok, könyvnyomtatók, cinkográfusok, vonalozók, dobozkészítők, zeneműkiadók az elmúlt napokban tartották meg céhük alakuló közgyűlését, amelyen élénk érdeklődés mellett elfogadták az alapszabályokat, majd megválasztották a vezetőség tagjait. Eszerint az új céh igazgatóságának tagjai lettek: Bozgan Teodor elnök Temesvár, Jenciu Gheorghie alelnök Arad, Jevitzky Emil titkár Temesvár, Gerő Mihály pénztáros, Baumstark József Temesvár, Benedek László Temesvár, Bossel Alexandru Temesvár, Gradl Ferdinánd Temesvár, Jávör József Temesvár, Filadelfi Adolf Arad, Danciu Constantin Lugos, Chiroean Aurel Déva és Otinas Carol Boksánbánya. Ellenőrök lettek Lidolt József Temesvár, Balan Valeriu hites könyvszakértő Temesvár, Lovrov Ferenc Arad és Dreihlinger Miksa Lugos. A megalakulás kimondása után a közgyűlés egyhangú lelkességgel hódoló táviratot küldött Öfelsége Carol királynak, továbbá táviratokat üdvözölték Ralea munkaügyi minisztert és Marta Alexandru dr. királyi helytartót.

Uj petroléumforrások Magyarországon. Budapesti jelentés szerint, újabb gazdag petroléumforrásokat fedeztek fel a dunántúli Zalamegyében. A már izemben lévő petroléumforrások a most felfedezett petroléumterületen kitermelendő petroléummal — hír szerint — teljesen fedezni fogják Magyarország petroléumszükségletét.

Gyümölcstárházakat épített a földművelésügyi minisztérium. Ertesztéseink szerint a földművelésügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Mócvidéken, Máramarosban és Nagybanán gyümölcstárházakra megfelelő raktárházakat épít. A szilágymegei kereskedelmi és iparkamara szintén egy nagyszabású gyümölcstár felállítását kérte a földművelésügyi minisztériumtól a csucsai vasútállomás mellett.

A bánási gabonapiacra különösen lucerna iránt mutatkozik kereslet, míg a többi gabonafajta iránt az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: Búza 75 kilós 430, ötengeri 400, új tengeri morzsolt 290—300, korpa 320, új zab 330—400, muharmag 400, tókmag régi áru 950, káposztarépe 900, lencse 800, új takarmányrapa 350, tavasi árpa 430 lei százkilóinkint. Lóheremag 26—26.50 lei és lucernamag 37—40 lei kilóinkint.

Borbélyok és fodrászok figyelmébe. A temesvári fodrászcéh vezetősége felkéri azon tagjait, akiknek segédei katonai gyakorlatot teljesítenek, hogy tanoncainak az oktatás a' l való ideiglenes felmentése érdekében delután 4—6 óra között jelenjenek meg a céh irodájában, ahol díjmentesen elkészítik a szükséges kérvényt. A munkaügyi felügyelőséghez nyújtandó be a kérvény, amely hálafeltalanul kedvező elintézés nyer azon tanoncoknál, ahol a munkaadó mester, vagy a segédek katonai gyakorlaton vannak.

DÉLI HIRLAP

Bucurestiben
minden újságkiadásban
k a p a t ó
Kérje a DÉLI HIRLAPOT

— A szőlészeti zónák megállapítása. Az egyes megyékben már előrehaladott állapotban van a szőlészeti zónák kijelölése. Az új szőlővédelmi törvény alapján külön bizottság végzi a zónák megállapítását, amelynek az évi adó kivételénél van jelentősége. A bizottság a földművelésügyi minisztérium szőlészeti és kertészeti osztályához terjeszti be a táblázatokat, amelyet jóváhagyás után a községeknek küldenek meg, amelyek a táblázatot kifüggeszteni tartoznak. A kifüggesztéstől számított 30 napon belül minden érdekelt megfellebbezheti az osztályozást, amely jogerőre csak úgy emelkedhet, ha a törvényszék bizonyítványt ad ki, amely szerint nincsen fellebbezés a táblázat ellen. A fellebbezést ugyanis a törvényszékhez kell beadni, amely esetleges helyzini szemlével dönt a zóna osztályozása tárgyában.

— RENDELET A VÁLTÓBÉLYEG MEGSEMITÉSÉRŐL. A pénzügyminiszter rendelete folyóan a Banca Nationala közölte a bankokkal a követeléseket: A váltó elfogadója vagy kibocsátója nem rhatja át teljes nevét a repülőbélyegen, hanem a bélyegre csak neve kezdőbetűjét írhatja, míg a név többi betűi a váltóúrlapra kerülnek. Tehát a repülőbélyegtől balra névalírás nem jöhet. A jövőben a váltóúrlapra okmánybélyeg nem ragasztható, még az aláírás előtt sem. Tehát minden váltó csak az úrrapra helyenemotott bélyegnek megfelelő összegig használható fel. Minden felragasztott okmánybélyeg, vagy szabálytalanul átirított repülőbélyeg nemlétezőnek tekintendő.

— A vasút nem felel a szelvényosztályok felvételéért. A CFR elrendelte, hogy minden olyan szerződésbe és rendelésbe, amelynek kapcsán a szállító cég óvadékkal értékpapírokat tesz le, az a járadék veendő be, hogy a vasút az esedékessé váló szelvények beváltásáért felelősséget nem vállal. Ez a feltétel a verseny pályázati tervekbe is felveendő.

— Nem lesz hiány a hó- és sárcipőben. Az új külkereskedelmi rezsimben — mint ismeretes — előszörban az ipari termelés és a fogyasztás számára nélkülözhetetlen nyersanyagok és készárúk importálhatók. Megnehezíti az új rezsim olyan iparikkal importált, amelyek az országban megfelelő mennyiségben és minőségben készülnek. Így például a Romániában levő gumigyárak (Cauciuc Quadrat, Caumont, Palma), hó- és sárcipőgyártmányai túlnyomórésben fedezik az ország szükségletét és — információink szerint — ezek a gyárak megfelelő nyersanyaggal is el vannak látva, ezekben az árúknak további behozatala aligha remélhető. Szakkörök szerint az idei téli szezonra szükséges külföldi áru székben a cikkekben már megérkezett, de egyébként is a belföldi gyárak termelése bőségesen fedezi az ország szükségletét.

— A gyapotfonal eladása. A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesítést kapott a kamarák szövetségtől, amely szerint a szövetség közbenjárására a minisztérium ismét szabaddá tette a kis-kereskedőknek raktáron levő gyapotfonalkészleteket és ezek újból eladhatók.

— A nikkellárúk kivétele Angliából. Anglia be tiltotta a nikkelt, nikkelloxid, nikkelszulfid és a selenium összetételét tartalmazó áruk kivételét. A kivételi tilalom már életbe lépett és az Franciaország és a francia védnökség alatt álló területekre nem vonatkozik.

SPORTSEMÉNYEK

Mindkét temesvári csapat idegenben játszik vasárnap

A nemzeti bajnokság következő fordulójában ismét teljes üzem lesz, amennyiben minden csapat sorompóba lép, hogy megvívja nehéz harcát az értékes bajnoki pontokért. Az elmúlt fordulóban már kiegyensúlyozottabb küzdelem alakult ki a csapatok között. Kivételt képez a galatii Gloria-CFR, amely súlyos vereséget szenvedett a bajnok Votustól. Vasárnap nehezebb dolga lesz a Venusnak, amennyiben Resicán játszik az UDR ellen, amely legutóbb vereséget szenvedett az AMTE együttesétől. Az UDR mindenesetre köszörsülni akar a csorbán, azért teljes erőbedobással fog küzdeni, aminek az lesz a valószínű eredménye, hogy a Venus legalább az egyik pontot Resicán hagyja. A vezető helyen lévő Kárpát FC ezúttal újból otthon játszik Nagybányán. Ellenfele a Sportul Studentesc együttese lesz. A bányai csapat a múlt vasárnap szerencsétlen körülmények között veszítette el a mérkőzést, ami azonban nem igen fog megismétlődni Nagybányán, mert a Kárpát FC otthon még nem veszített egyetlen mérkőzést sem. Valószínű, hogy ezt a mérkőzést is megnyeri. A temesvári csapatok közül a munkaadókat Galatiban küzdenek a Gloria-CFR ellen, amely otthonában ve-

szélyes ellenfél. Tekintve, azonban, hogy a temesvári együttes most nagyszerű játékmódban van, a Gloria-CFR nek nagyon be'e kell fektünie a játékba, ha meg akarja nyerni a mérkőzést. A Ripensia Bucurestiben a Rapid FC ellenfele lesz. A vasutas csapat a múlt vasárnap legyőzte a kolozsvári Victoria kitűnő együttesét. Ha a Ripensia megismétli a vasárnapi játékát, úgy nem valószínű, hogy sikerrel állja meg a helyét Bucurestiben. A Victoria ezúttal otthon játszik a Juventus ellen, amely annak ellenére, hogy már Szadovszky és Prassler is játszik, nem tud magára találni. Ezt bizonyítja a vasárnapi veresége is, amelyet Temesvártól elszenvedett.

Utóljára hagyjuk az AMTE-t, amely vasárnap Bucurestiben játszik az Unirea-Tricolor ellen. Az elmúlt évek folyamán az aradi csapat nem igen tudott megbirkózni az Unirea-Tricolorral, főképpen, ha Bucurestiben találkoztak a két csapat. Az AMTE egyre javuló játékmódja azonban arra enged következtetni, hogy vasárnap Bucurestiben is megállja a helyét.

A hét tizenegye. A Gazeta Sporturilor összeállította a hét tizenegyet, amely a következő játékosokból áll: Pavlovici — Duce, Chiroiu — Simac, Rasinaru, Kert — Sipos, Barátky, Bodola, Válcov, Gica, Popescu.

Hétezer leii segélyt utaltak ki Humisnak. A labdarúgószövetség az AMTE elleni mérkőzésen lesérült Humisnak 7.000 lei segélyt utalt ki. Palmer 3.000, Popescu a Franco Romana játékosja ugyan csak háromezer lei segélyt kapott.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irta: K. D.

Mindhárman hallgattak.

Welton ismét sokat szenvedett a hőségétől, Ronald pedig még mindig arra a két betűre gondolt, amely talán megfejti mennyiszonya eltűnésének különös rejtélyét.

Talán itt lenne és megtalálja?
L. W. Lilyan Woombury...

Omár herceg nagyon kedves és figyelmes vendéglátó volt, de ugyanakkor értékes és szolgálatkés vezető is. Kisérőit valóságos bámulatba ejtette tudásával és széleskörű ismereteivel. Így persze a hőség ellenére is, a nap olyan kellemesen és gyorsan telt el, hogy Ronald és Walton egészen elsodálkoztak, amikor elérkezett a hazamenetel ideje.

Bucszulói Omár herceg azonban még egy káprázatos vacsorát szolgáltatott fel, azután messzire elkísérte őket. Csodálatosan szép nyári alkonyat volt, az az időpont, amikor a legjobban érezhető és a legjobban hat az emberre India misztikus szépségének káprázatos varázsa.

Amíg a herceg társaságukban volt, Ronald nem beszélt gondolatairól, mikor azonban az elvált fölük és egyedül maradtak, nyomban elmesélte Weltonnak a zsebkendő történetét.

Őszintén elmesélt mindent.

Mennyire, milyen nagyon és milyen végtelenül szereti Lilyant, hogy találta őt akkor este egy idegen ember karjaiban és hogyan tűnt el másnap, amikor felelősségre akarta vonni.

Amikor befejezte elbeszélését, megállt egy pillanatra, azután karját barátja vállára helyezve folytatta:

— Tudod Jack, minden, de minden, az összes körülmények arra vallanak, hogy önként hagyta el a szülői házat és követte azt az idegen férfit, de mégis megmaradt benne a bizalomnak egy nagyon

41 kis csöppje, valami belső hang azt sugja nekem, hogy még remélhetek, még nem veszett el minden...

Itt elhallgatott Ronald és mindketten gondolatukba burkolózva haladtak nagy csendesen tovább. Welton nem felelt neki, de erősen összevont szemöldökei és összeráncolt homloka arra vallottak, hogy élénken töpreng a hallottakon. Így nézett ő ugyanis ki mindig, amikor valamibe belemélyedt, valamit meghányt-vetett magában.

Végre hosszas gondolkodás után, lassan szótagolva, mintha még maga sem tudná, hogy mit akar mondani, beszédbe fogott:

— Abban igazad van, a tények átkozottul amellett szólnak, hogy mennyiszonyod a saját akaratából szökött meg azzal a bizonyos idegenrel... de... tudod ez a „de” átkozottul gyanus nekem... A másik oldalon, amely viszont halomra dönti az eddigi megállapításokat, az a körülmény áll, hogy a mennyiszonyod nagyon szeretett téged... két órája a legszívelesebben és bensőségezen váltatok el... Az egész környéken, de még Londonban sem volt férfismerőse, legalább is ha lett volna, valamit kellett volna tudnod róla, hiszen ugyebár mennyiszonyod idejének nagyobb részét mindig veled töltötte... Nos és az egyik napon, rövid két óra leforgása alatt, mégis karjaiba veti magát egy idegen férfinak és elszökik vele... Hát mond, kedves barátom, nem éppen olyan hihetetlen ez, mint amennyire minden a szűkös mellett szól...?

Ronald egy kis idő múlva válaszolt:

— Megnyugtattál volna és elmélettel reménytel is töltene el, ha nem az lenne a fő ellentmondó érv: „hiszen szeretett engem”...

— Hát nem azt mondtad, mennyire ragaszkodott hozzád és mennyire szeretett...?

— Igen. Ez igaz. Ezt így mutatta és ezt így is éreztem... de mit tudunk mi férfiak...?

A fiatal angol arcán keserű vonás vonult végig, megvételssel vegyes guny:

— A nőket sohasem ismerheti ki az ember eléggé...

— Itt Welton is elkomorodott.

— Hát persze, ez igaz!

A következő percben azonban Beatára gondolt, fölélénkült:

— Mégis vannak kivételek és amennyire elbe-

szélésedből megismertem Lilyanodat, lehetetlennek tartom, hogy téged ilyen rútul becsapott volna. Nem, ez lehetetlen...

Aztán kíváncsian fordult barátjához:

— Mond, miért éppen ma este mündöd el te ezeket nekem, holott már olyan régen együtt vagyunk és annyiszor kértelek, könnyít a lelkiismereteden, bízd réám is a bánatodat... Talán történt valami, ami erre az eseményre emlékeztet? Valami szokatlan és különös...?

— Igen. Valami különös leltre bukkantam, amely erre az esetre tökéletes figyelmet, lehetséges, hogy erőltetett és kiderőszakoltan. Mégis — ezzel elővette zsebéből a kis zsebkendőt és megmutatta barátjának — nézz ide...

Welton érdeklődéssel fogta kezei közé a finoman kidolgozott kis hímít:

— Női zsebkendő, amely kétségtelenül európai nő lehetett...

— Es amelynék sarkában monogram van — folytatta Ronald — ez a monogram: L. W.... A mennyiszonyomat pedig Lilyan Woomburynek hívják...

Welton rövidet füttyentett fogai között.

— Ejha! L. W. és Lilyan Woombury! — ismételte — ez igazán különös és érdekes.

Kévs ideig gondolkozott, azután folytatta:

— Érdekes és különös véletlen... mert hiszen ezer és ezer nő vagy asszony létezhetik, akiknek neve L. W. betűkkel kezdődhetik. Miért lenne tehát ennek a zsebkendőnek a tulajdonosa éppen a te mennyiszonyod...?

— Igazad van, miért legyen éppen ő az? Szinte bizonyosra veszem, hogy nem ő az, de mégis van egy kis eshetőség és ez nem hagy nyugodni. Éppen azért, mert nem tudjuk, hogy hol van?

— Ez igaz!

— Nos, akkor itt éppen úgy lehet, mint máshol és hátha mégis ő az...!

— Ebben ismét neked van igazad Ronald. Lehet ő itt és éppen ezért, ha másért nem, hát a lelkiismereted megnyugtatózásért maradjunk néhány napig itt és járjunk utána ennek a dolognak. Azt azonban már jóelőre megjegyzem és tanácsolom, hogy tulságosan nagy reményeket ne flizz a dologhoz, mert aztán annál keservebb lesz a családás...

(Folytatjuk)

